

Nærøysund
kommune

Temaplan for klima og miljø 2023 – 2030

Utkast

Versjon: Klima og miljøplan med tiltaksdel 13.11.23

Innhold

1.0	Ordliste	3
2.0	Innledning.....	4
2.1	Planens hensikt.....	4
2.2	Organisering, medvirkning og planprosess.....	4
3.0	Overordnede mål	5
3.1	Tematisk avgrensning	6
4.0	Andre føringer for planarbeidet	6
4.1	Internasjonale føringer	7
4.2	Nasjonale føringer	7
4.3	Regionale føringer	9
5.0	Temaer med status og mål	9
5.1	Tema: Klima og energi	10
5.2	Tema: Naturmangfold	20
5.3	Tema: Forurensning, avfall og gjenvinning	22
5.4	Tema: Miljøstyring.....	24
7.0	Tiltaksdel	25

1.0 Ordliste

Bærekraftig utvikling – en utvikling som tilfredsstiller dagens behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å tilfredsstille sine behov (snl.no)

Energieffektive bygg – hus som bruker veldig lite energi (google.com)

Fornybar energiproduksjon – produksjon av elektrisitet og varme fra solenergi, vannkraft, vindenergi, bioenergi m.m. (google.com)

Jettegryte – En glatt, sylindrisk fordypning i bergoverflaten, dannet ved sliping med en eller flere steiner eller grovt sediment når store vannmengder settes i bevegelse. (snl.no)

GWh, KWh og MWh – Wattime (Wh) er måleenhet for energi. Den vanligste enheten er kilowattimer (KWh), som er ett tusen wattimer. 1000 KWh = 1 mega wattime (MWh) og 1000 mega wattimer (MWh) = 1 gigawattime (GWh) (snl.no)

Kildesortering – avfall blir inndelt i ulike kategorier og komponenter ett hvert som det oppstår (snl.no)

Klimarobust – at samfunnet hele tiden har evne til å tilpasse seg og utvikle nye løsninger som styrker bærekraften og forebygger for framtidige konsekvenser av klimaendringer (google)

Klimanøytralitet – innebærer at man ikke slipper ut mer klimagasser i atmosfæren enn det man greier å fange opp eller fjerne (google.com)

Materialgjenvinning – betyr at materialer i avfallet brukes på nytt i nye produkter

Marin forsøpling – avfall og gjenstander som har kommet på avveie og havnet i havet

Miljøfyrtårn – et anerkjent og effektivt verktøy for sertifisering og miljøledelse, som hjelper virksomheter å lykkes med bærekraftig omstilling (google)

Miljøstyring – hvordan virksomheten utformer, iverksetter og vedlikeholder sin miljøpolicy eller bærekraftsatsing (google)

Sirkulær økonomi – i en sirkulær økonomi skal produktene vare så lenge som mulig, repareres, oppgraderes og brukes om igjen (Google)

Symbiose – samspill mellom organismer (dyr, planer) på en slik måte at dette påvirker livene deres.

2.0 Innledning

2.1 Planens hensikt

Temaplan for klima og miljø er Nærøysund kommunes verktøy for en omstilling mot et samfunn som både er klimanøytralt, klimarobust og bærekraftig. I denne planen beskriver vi kort om status i dag, men det er også gjennom denne vi bestemmer hvor vi ønsker å være i 2030 og 2050 innenfor temaet klima og miljø. Planen består av fire ulike tema som hver av seg har flere mål. I tillegg er det en handlingsdel med aktuelle tiltak knyttet til hvert mål. Tiltakene er både kortsiktige og langsiktige, og skal gjennomføres av kommunen, frivillighet, næringsliv og befolkning. Tiltak som ønskes gjennomført i kommunal regi må inn i budsjett og klimabudsjett. Dersom kommunen velger å utarbeide et klimaregnskap, vil dette etter hvert vise hvorvidt tiltakene gir effekt, og om vi når de målene som er satt i planen.

2.2 Organisering, medvirkning og planprosess

Det ble utarbeidet og vedtatt en prosessplan før planarbeidet startet. Prosessplanen beskrev hvordan vi skulle få jobbet fram en god temaplan for klima og miljø. Avdeling for strategi og samfunn har hatt hovedansvaret for fremdriften. Det ble satt sammen en arbeidsgruppe og formannskapet/ planutvalget var styringsgruppe.

Arbeidsgruppen har bestått av:

- Erik Jakobsen, enhetsleder for bygg
- Marianne Bakken Gyøry, økonomisjef
- Lars Fredrik Mørch, daglig leder Namdalskysten Næringsforening
- Frode Setran, klima- og miljøplanlegger (prosjektleder)

Klima- og miljøplanleggeren ved strategi og samfunn har vært prosjektleder og koordinator. Prosjektleder har vært ansvarlig for framdrift og kommunikasjon opp mot kommunedirektørens stab, de andre enhetene i kommunen og politisk ledelse.

Det har vært gjennomført 17 innspills møter, både med kommunens politiske utvalg og egne avdelinger, næringslivet, landbruket, frivilligheten m.m. I tillegg ble det opprettet en egen Facebook gruppe under kommunens egen Facebook side som har vært brukt til å få ut informasjon om planprosessen til innbyggerne. Notat fra alle innspills møter ble lagt ut på kommunens hjemmesider etter hvert møte og innspill fra andre er

også lagt ut der. Her ligger det informasjon om klima- og miljøarbeidet i kommunen og med informasjon om muligheten til å komme med innspill både på telefon, SMS og epost¹.

Klima- og miljøplanlegger har sammen med Ungt Entreprenørskap deltatt på innovasjonscamper på ungdomsskole- og videregående nivå der tema har vært bærekraft. Klima- og miljøplanlegger har også deltatt som jurymedlem på innovasjonscampen *havet og bærekraft* i forbindelse med 200 års jubileet til Sparebank1 SMN, der elever fra Val videregående skole og Ytre Namdal videregående skole deltok.

3.0 Overordnede mål

I **kommuneplanens samfunnsdel** legges det føringer for hvordan samfunnet skal utvikle seg de neste 12 årene. Kommuneplanen består av to deler: **kommuneplanens samfunnsdel 2021 - 2033** med en **arealstrategi** og **kommuneplanens arealdel**. **Kommuneplanens samfunnsdel** legger klare føringer for temaplan for klima- og miljø. I **kommuneplanens samfunnsdel** er det 3 satsingsområder fram mot 2033, og disse er:

- Gode liv i Nærøysund
- Grønn utviklingskraft
- Samskapende kommune

Temaplan for klima- og miljø utformes innenfor rammen av satsingsområdene i **kommuneplanens samfunnsdel**, med spesielt fokus på satsningsområdet **grønn utviklingskraft**. Her finner vi følgende mål med tilhørende strategier som **temaplan for klima og miljø** i størst grad tar utgangspunkt i:

- Nærøysund er en innovativ og bærekraftig kommune
 - Sikre framtidig energibehov
 - Ha et allsidig landbruk som skal være ledende innen grønn omstilling
 - Bli en av landets ledende sjømat- og maritime kommuner
- Grønn omstilling og bærekraftig forvaltning av naturressursene
 - Forvalte økosystemer i havet, langs kysten og på land slik at de er sunne og produktive i et langsiktig perspektiv
 - Være foregangskommune innen sirkulærøkonomi med utgangspunkt i landbruk, maritime og marine næringer
 - Sikre kunnskapsbasert forvaltning av naturmangfold og naturressursene

¹ [Temaplan for klima og miljø - Nærøysund kommune \(naroyssund.kommune.no\)](https://naroyssund.kommune.no)

- Stimulere til utvikling av ny teknologi
- Bevare og utvikle kommunens identitetsskapende kulturmiljøer og kulturminner
- Nærøysund kommune skal være en foregangskommune når det gjelder energieffektivisering
- Utvikle Kolvereid og Rørvik som attraktive byer og styrke eksisterende grendesamfunn.
 - Sikre sammenhengende gang- og sykkelveier i og rundt sentrumsområder
 - Opprette gode kollektivforbindelser

3.1 Tematisk avgrensning

Gjennom arbeidet med **kommuneplanens samfunnsdel** kom det fram et behov for å utarbeide en ny temaplan innenfor området klima og miljø. Fagområdet er komplekst og stort, så vi har gjort noen avgrensninger. Valg av tema og fokuset innenfor hvert tema er i stor grad bestemt ut fra de innspillene som har kommet fram gjennom medvirkningsprosessen, i tillegg til internasjonale, nasjonale og regionale forventninger samt vår egen samfunnsplan. Planen er inndelt i følgende tema:

- Klima og energi
- Naturmangfold
- Forurensning, avfall og gjenvinning
- Miljøstyring

4.0 Andre føringer for planarbeidet

Nasjonale og regionale myndigheter har forventninger til at kommunen gjennom planlegging og drift bidrar til å redusere klimagassutslipp, får til en miljøvennlig energiomlegging og tilpasser seg klimaendringene. Samtidig forventes det at kommunen har kunnskap om hvordan naturmangfoldet best kan forvaltes på en bærekraftig måte. Bakgrunnen for disse sterke føringene er at verden står overfor store klimautfordringer på grunn av den omfattende bruken av fossile energikilder, men også på grunn av at vi i dag bruker stadig mer av uberørt natur, slik at leveområder og økosystem blir endret eller ødelagt. Vi må se klima- og miljøutfordringene under ett, slik at f.eks. ikke tiltak for klimagassreduksjon går ut over naturmiljøet, sårbare arter m.m.

4.1 Internasjonale føringer

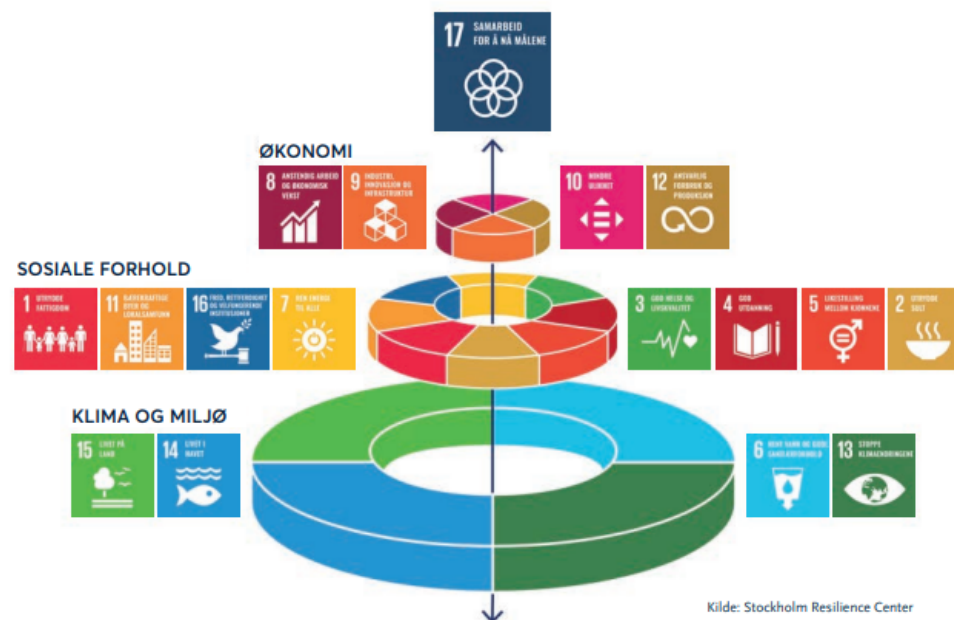
FNs bærekrafts mål² er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. **FNs bærekrafts mål** består av 17 mål og 169 delmål. Målene skal fungere som en global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. Bærekrafts målene skal gjøre noe med årsakene til fattigdom, ulikhet og klimaendringer. Med bare 7 år igjen til målene skal være nådd må alle land i verden og menneskene i hvert land jobbe sammen. Bærekraftig utvikling defineres som; *En utvikling som tilfredsstiller dagens behov uten å ødelegge framtidige generasjoners muligheter til å tilfredsstille sine behov.* Regjeringen har laget en **nasjonal handlingsplan**³ (Stortingsmelding nr. 40, 2020-2021) for å nå bærekrafts målene.

Bærekraftmålene rent vann og gode sanitærforhold, ren energi til alle, industri, innovasjon og infrastruktur, bærekraftige byer og lokalsamfunn, ansvarlig forbruk og produksjon, stoppe klimaendringene, livet i havet, livet på land og samarbeid for å nå målene har blitt lagt til grunn for arbeidet med temaplanen.

4.2 Nasjonale føringer

Regjeringen utarbeider **nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging**.⁴ Her legges det vekt på følgende fire utfordringer i samfunnet:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn

² <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

³ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-40-20202021/id2862554/>

⁴ [Lov om planlegging og byggesaksbehandling \(plan- og bygningsloven\) - Kapittel 6. Statlige planretningslinjer og planvedtak - Lovdata](#)

- Å skape et trygt samfunn for alle.

Nedenfor følger de viktigste lovene knyttet til klima og miljø:

Klimaloven (lov om klimamål)⁵ skal fremme gjennomføring av Norges klimamål som ledd i omstilling til et lavutslippssamfunn i Norge i 2050.

Naturmangfoldloven (lov om forvaltning av naturens mangfold)⁶ har som formål å ta vare på mangfoldet i naturen gjennom bærekraftig bruk og vern, som grunnlag for menneskers virksomhet, kultur, helse og trivsel og som grunnlag for samisk kultur.

Vannforskriften (forskrift om rammer for vannforvaltningen)⁷ har som formål å gi rammer for fastsettelse av miljømål som skal sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene (grunnavann, innsjø, bekk, fjord, kystvann og lignende).

Forurensningsloven (lov om vern mot forurensninger og om avfall)⁸ har som formål å verne det ytre miljø mot forurensning, redusere eksisterende forurensning, redusere mengden avfall og fremme en bedre avfallsbehandling.

Videre har regjeringen gjennom **plan- og bygningsloven**⁹ også lovfestet forventninger til klima- og miljøplanleggingen i kommunene. Kommunene skal stimulere til:

- Å bidra til reduksjon av klimagassutslipp
- Økt miljøvennlig energiomlegging
- At samfunnet forberedes og tilpasses klimaendringene (klimatilpasning)
- Å prioritere løsninger som både reduserer klimagassutslipp og reduserer risiko for sårbarhet som følge av klimaendringer.

⁵ [Lov om klimamål \(klimaloven\) - Lovdata](#)

⁶ [Lov om forvaltning av naturens mangfold \(naturmangfoldloven\) - Lovdata](#)

⁷ [Forskrift om rammer for vannforvaltningen - Lovdata](#)

⁸ [Lov om vern mot forurensninger og om avfall \(forurensningsloven\) - Lovdata](#)

⁹ [Lov om planlegging og byggesaksbehandling \(plan- og bygningsloven\) - Lovdata](#)

Innenfor temaet natur er det også føringer vi må ta hensyn til i dette arbeidet. I 2022 samlet verdens land seg om et nytt globalt rammeverk for natur, en **nasjonal handlingsplan for natur**¹⁰. Med dette som bakteppe vil regjeringen legge fram en handlingsplan i form av en ny stortingsmelding i 2024. Målet er å stanse tapet av natur, og at klima og natur skal være en ramme for all politikk.

4.3 Regionale føringer

Trøndelagsplanen¹¹ er Trøndelagregionens viktigste overordna dokument for regional utvikling. **Trøndelagsplanen** har tre satsingsområder:

- Bolyst og livskvalitet
- Kompetanse, verdiskaping og naturressurser
- Regionale tyngdepunkt og kommunikasjoner

SÅNN GJØR VI DET er Trøndelags strategi for klimaomstilling (2020)¹². Målet er at Trøndelag skal være klimanøytral¹³ i 2030, gjennom å skape nye arbeidsplasser, opprettholde bosetting og øke verdiskapingen. Trøndelag fylkeskommune skal være en samarbeidspartner og motor i dette arbeidet. Kommunene utfordres på å være en omstillings aktør for utvikling av lavutslippssamfunnet, foreta klimahensyn i innkjøp, stimulere til grønn næringsutvikling og skape møteplasser for samhandling og kompetansebygging.

5.0 Temaer med status og mål

I dette kapittelet går vi nærmere inn på de temaene planen er bygget opp rundt. Hvert tema har flere målsettinger, med tilhørende beskrivelse og begrunnelse. Tiltakene som hører til under hver målsetting ligger i kapittel 7.0.

¹⁰ [Regjeringen starter arbeidet med nasjonal handlingsplan for natur - regjeringen.no](https://regjeringen.no/no/tema/natur-og-landskap/nasjonal-handlingsplan-for-natur-regjeringen.no)

¹¹ [trondelagsplanen_2019-2030.pdf \(trondelagfylke.no\)](https://trondelagsplanen.no/2019-2030.pdf)

¹² [sann-gjor-vi-det-trondelags-strategi-for-klimaomstilling.pdf \(trondelagfylke.no\)](https://sann-gjor-vi-det-trondelags-strategi-for-klimaomstilling.pdf)

¹³

5.1 Tema: Klima og energi

Klimagassutslippet i verden øker stadig, og klimaendringene skjer raskere enn antatt. Effektene av klimaendringene er synlige over hele verden. Den globale gjennomsnittstemperaturen har steget med omtrent 1 grad siden før-industriell tid. I tillegg stiger havnivået, og det er de fattigste landene som rammes først og hardest.¹⁴

Det er store forventninger til kommunen og kommunens arbeid innenfor temaet klima og energi. Kommunen kan gjennomføre klimatiltak gjennom både å kutte utslipp i egen drift, men også tilrettelegge for at innbyggerne og næringslivet kan kutte sine utslipp. Videre er kommunen pålagt å fremme klimavennlige løsninger i offentlige innkjøp, og det skal i henhold til **plan- og bygningsloven** tas klimahensyn i planarbeidet.

Kommunen og deler av næringslivet er helt i front på sirkulærøkonomisk industriomstilling innen blå sektor. Gjennom Kråkøya biopark og energihub er målsettingen å skape Norges første sirkulærøkonomiske og klimanøytrale næringsområde¹⁵. Dette vil blant annet innebære etablering av et nasjonalt hydrogenknutepunkt¹⁶ for maritim transport og landbasert produksjon av laks. Til tross for at det planlegges for utnytting av spill-varme, slam, solcelleteknologi m.m. vil det også være et økende behov for fornybar energi i årene framover.

Kommunen har sagt ja til konsekvensvurdering av vindkraftprosjektet Ytre Vikna 2.0. og deltar i et prosjekt der en ser på muligheten for å utnytte eksisterende infrastruktur ved utbygging av vindkraft. Kommunen er kjøper av vannbåren energi fra flisfyringsanlegg til oppvarming av kommunale bygg på Kolvereid, men en stor del av oppvarmingen av bygg i Nærøysund gjøres fortsatt ved bruk av direktevirkende elektrisk energi (panelovner og lignende) og vannbåren varme med gammel fyrkjelteknologi. Et større søkelys på energieffektiv drift av offentlig bygningsmasse og arealeffektivitet vil kunne gi betydelige økonomiske innsparinger over tid og frigjøring av energi til andre viktige formål.

Søkelyset på bærekraft og klima/ miljø er sterkt økende blant de største bedriftene i kommunen, men det vil ta tid før vi ser de store effektene av klimagassreduksjoner lokalt og spesielt blant små- og mellomstore bedrifter. Sparebank1 SMN sitt årlig klimabarometer viser hvordan fokuset og utviklingen er på bærekraft i næringslivet, privatpersoner og kommuner i Trøndelag og Møre- og Romsdal¹⁷.

¹⁴ [Stoppe klimaendringene \(fn.no\)](#)

¹⁵ [Håper Kråkøya kysthavn skal bli Norges mest miljøvennlige industriområde – NRK Trøndelag – Lokale nyheter, TV og radio](#)

¹⁶ [På 30 år har Oddvars skisse blitt et håndfast og grønt framtidsløfte - Nærøysund kommune \(narøysund.kommune.no\)](#)

¹⁷ [Bærekraftsbarometer \(sparebank1.no\)](#)

Innbyggerundersøkelsen om bærekraft i Nærøysund¹⁸ viser blant annet at kommunes innbyggere er mindre opptatt av klima og miljø og mindre opptatt av at kommunen bidrar til å redusere klimagassutslippene enn snittet i fylket.

Mål 1: Nærøysund kommune skal redusere klimagassutslipp med 35% innen 2030 og 90% innen 2050.

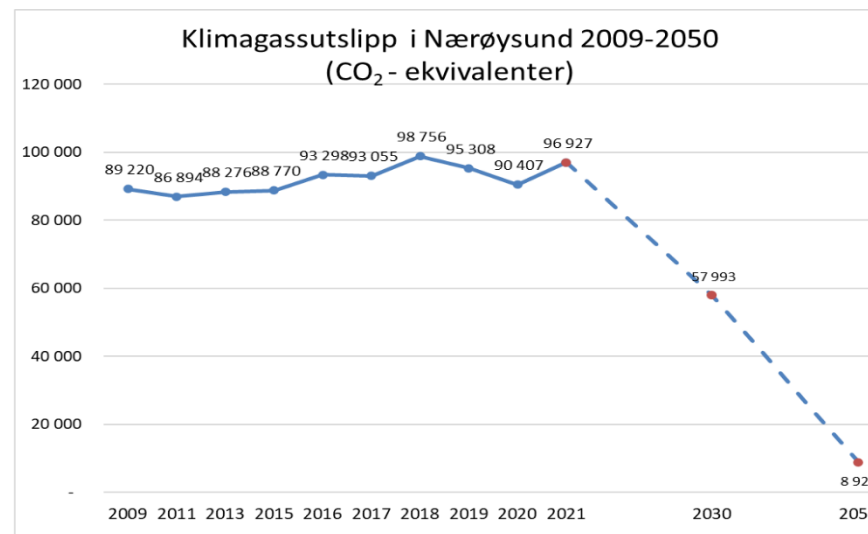
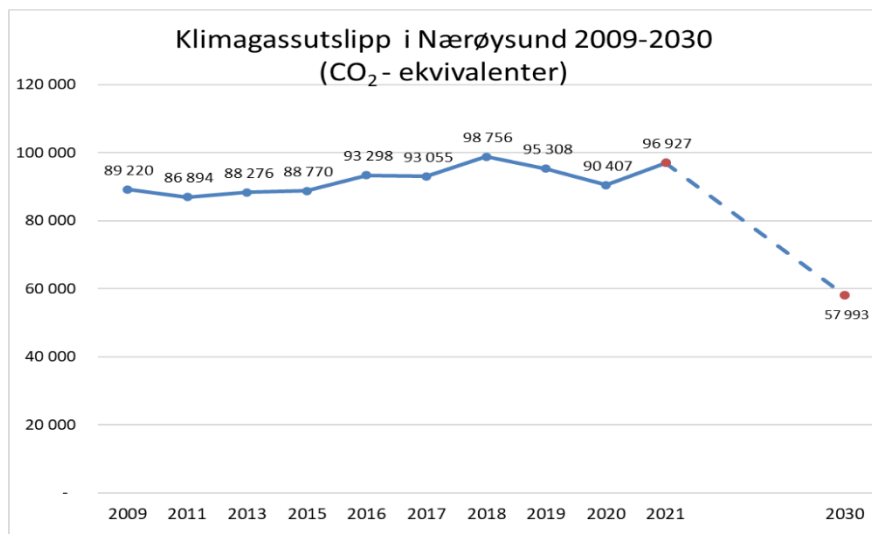
De nasjonale målene er 55% sammenlignet med 1990 og klimanøytral innen 2030 samt lavutslippssamfunn i 2050¹⁹. Kommunen velger å redusere ambisjonsnivået på målet noe, siden det er en stor del av utslippene kommunen ikke har direkte innvirkning på, og at mange utslipp vanskelig lar seg tallfeste uten omfattende og kostbare undersøkelser. Samtidig velger vi å ta utgangspunkt i året 2009, som er første året med tilgjengelig statistikk. Se figur 1 på neste side:

Statistikken viser at de direkte klimagassutslippene har økt med ca 8% fra 2020 til 2021 (figur 2 neste side). Siden vi ikke har tall for 2022 vet vi ikke om vi får en ytterligere økning, en utflating eller en nedgang i utslipp i klimagasser i 2022. Utslippsverdiene for 2022 vil bli offentliggjort mot slutten av 2023.

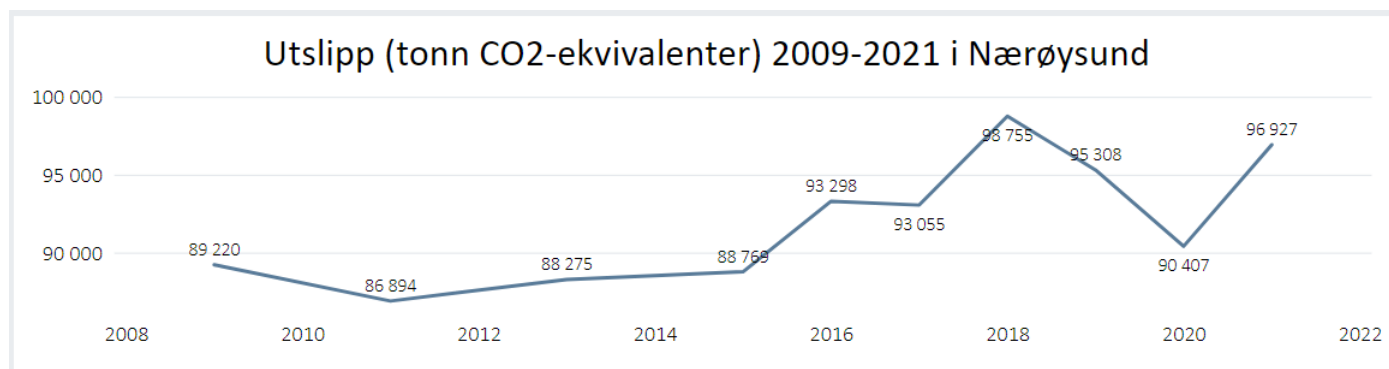
¹⁸ [Bærekraft-rapporter - Nærøysund kommune \(narøysund.kommune.no\)](https://narøysund.kommune.no/baerekraft-rapporter)

¹⁹ [Lov om klimamål \(klimaloven\) - Lovdata](#)

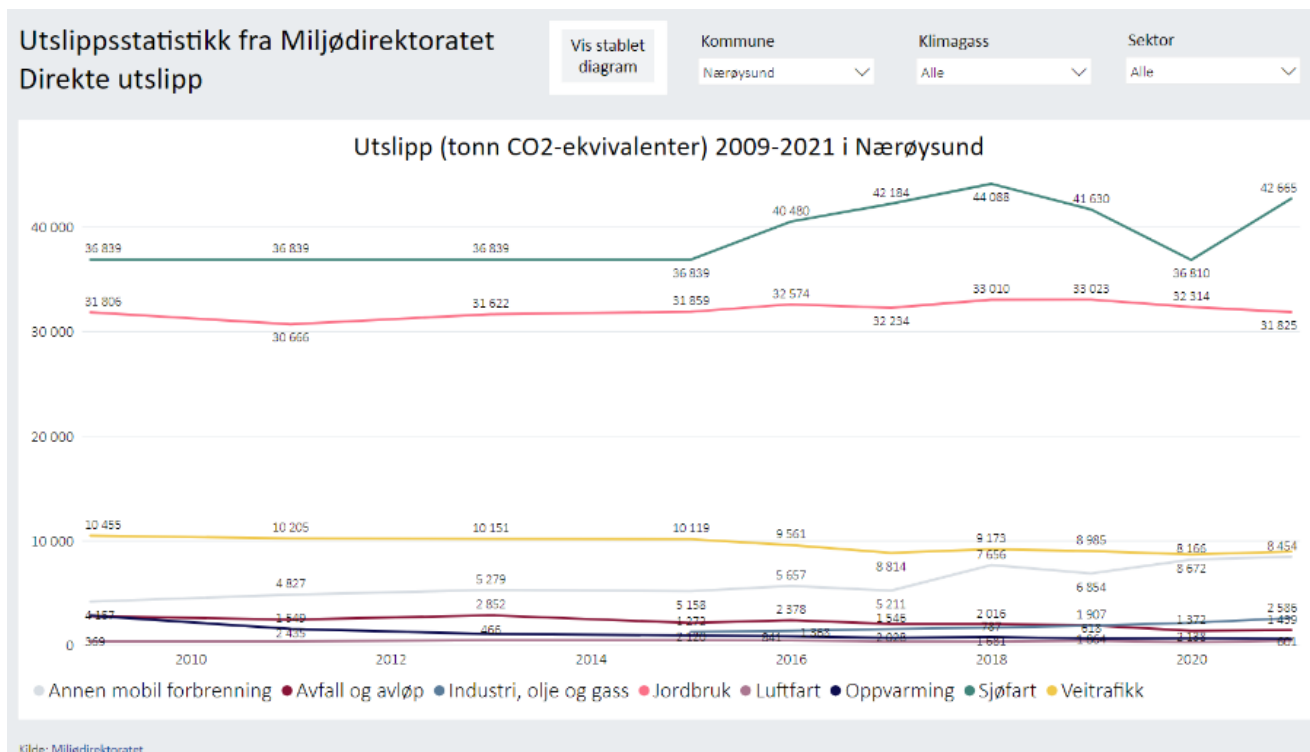

Figur 1 (Miljødirektoratet og Trøndelag fylkeskommune): Direkte klimagassutslipp i Nærøysund fra 2009 til 2021, med framskriving av utslipp. 35% reduksjon av klimagassutslipp innen 2030 og 90% reduksjon av klimagassutslipp innen 2050.

Figur 2 (Miljødirektoratet): Direkte klimagassutslipp har økt med 9% i perioden 2009 - 2021. Utslippene har ligget på et jevnt nivå fra 2009 til 2015, før utslippene stiger fram til 2018. Fra 2018 til 2020 er det ca. 10% reduksjon og ned på nesten samme nivå som i 2009. Fra 2020 til 2021 får vi en markert økning på ca 8%. Utslippene for 2022 blir offentliggjort mot slutten av 2023.

Figur 3 (Miljødirektoratet): Direkte klimagassutslipp i Nærøysund fordelt på sektorer, 2009 – 2021.

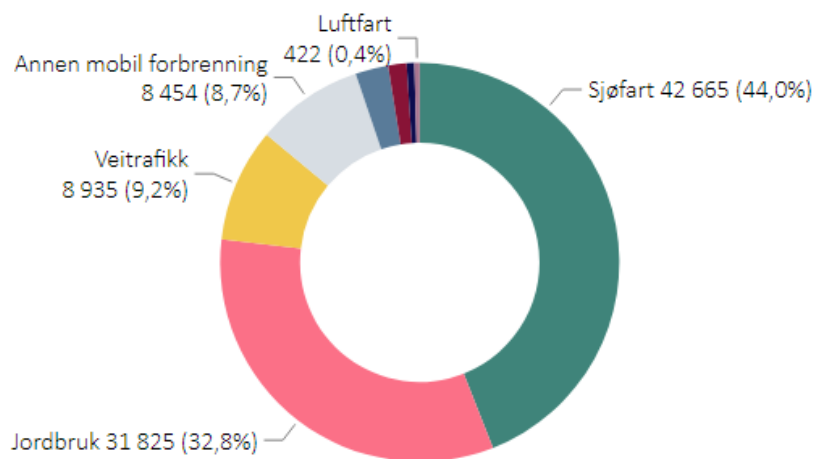
Figur 3 ovenfor viser at utslippsøkningen fra 2020-2021 kommer fra sjøfart og annen mobil forbrenning. Økningen skyldes nok i hovedsak økt aktivitet i havbruk og i anleggsbransjen.

Jordbruk har hatt en liten økning fram mot 2018, og en synkende utslippskurve etter det. Lavere utslipp henger mest sannsynlig sammen med en gradvis økt nedlegging av gårdsbruk.

Nedgangen i utslipp fra veitrafikk skyldes elektrifisering av personbilparken og økt innblanding av biodrivstoff i bensin og diesel.

Utslipp (tonn CO₂-ekvivalenter) per sektor i Nærøysund i 2021

Figur 4(Miljødirektoratet): Nærøysund kommunes direkte klimagassutslipp i 2021 fordelt på utslippssektorer

Sjøfart inkludert havbruk

Statistikken viser at sjøfart er det som gir mest direkte klimagassutslipp (44%), og det er stykkgodsskip, passasjertransport, fiskefartøy og andre aktiviteter sjøfart som representerer de største utslippene. All skipstrafikk som seiler leia gjennom kommunen blir regnet med i denne statistikken.

Nærøysund er en av de største oppdrettskommunene med stor aktivitet til sjøs. Det foreligger ikke pålitelig statistikk for oppdrettsnæringens betydning for direkte utslipp, men de største utslippene kommer fra brønnbåter, servicebåter og oppdrettsanlegg²⁰. Elektrifisering og overgang til mer miljøvennlige båter og energiløsninger er i gang. I tillegg vil lokal fôr(råvare)produksjon, slamoppsamling, nye driftsformer, arealbruk, samlokalisering, nye arter/lavtrofisk akvakultur m.m. kunne gi betydelig reduserte direkte klimagassutslipp på sikt.

Jordbruk

Jordbruk står for 33% av de direkte klimagassutslippene i kommunen, i underkant 50% av utslippene fra fordøyelsesprosesser hos dyr (metan) og resten fra jordbruksdrift og gjødselhåndtering. **Landbrukets klimaplan**²¹ viser hvordan et samlet jordbruk gjennom åtte satsingsområder skal nå målet om å kutte klimagassutslipp og øke opptaket av karbon i jord fram til 2030. Eksempel på satsingsområder er innføring av

²⁰ [Kartlegging av utslipp fra fiskeri og havbruk i Norge \(zerokyst.no\)](https://zerokyst.no/)

²¹ [Dette er Landbrukets klimaplan - Norges Bondelag \(bondelaget.no\)](https://bondelaget.no/)

klimakalkulator, mer klimavennlig og bærekraftig føring, avl og friskere husdyr, fossilfri maskinpark og oppvarming, bedre bruk av gjødsel, god agrobiologi m.m.

Veitrafikk

Veitrafikk står for 9% av de direkte klimagassutslippene i kommunen, der personbiltrafikken utgjør i underkant av 50% av utslippene, mens tyngre kjøretøy står for resten. Overgang til fossilfri kommunal bil- og maskinpark vil være et viktig bidrag fra kommunens side til å redusere direkte klimagassutslipp, noe som også vil påvirke innbyggerne og næringslivet til å gjøre det samme.

Måling av klimagassutslipp

De direkte klimagassutslippene har vi som vist ovenfor et klimaregnskap for, og vi har også verktøy tilgjengelig for å måle utslippseffekten av ulike klimatiltak for direkte utslipp²². De indirekte klimagassutslippene har vi ikke noen konkret oversikt over for vår kommune. En god del kommuner får framskaffet komplette klimaregnskap gjennom å engasjere konsultantselskaper, men ved å sammenligne oss med andre kommuner og søke offentlig informasjon, får vi en god pekepinn på hvilke tiltak som reduserer indirekte klimagassutslipp og som samtidig gir økonomisk innsparing for kommunen.

Kommunal virksomhet og klimagassutslipp

Klimaregnskap for kommunens egen virksomhet domineres av indirekte utslipp, som utslipp fra innkjøp av varer og tjenester (forbruksmateriell, mat, tjenestekjøp, drift og investeringer i bygg og infrastruktur). Indirekte utslipp er utslipp av klimagasser utenfor kommunens grenser på produkter m.m. som blir produsert andre steder. De indirekte klimagassutslippene for kommunens virksomhet kan være 10-20 ganger høyere enn de direkte utslippene, som hovedsakelig er utslipp fra kommunale kjøretøy og bruk av fossil energi. Det finnes imidlertid ingen god og tilgjengelig statistikk på de indirekte utslippene, så her vil det være viktig å innføre handlingsregler og gjennomføre tiltak som vi vet vil føre til reduksjon i indirekte klimagassutslipp og i mange tilfeller økonomiske innsparinger på sikt. Det viktigste tiltaket som kommunen kan gjøre for å redusere indirekte klimagassutslipp er å stille miljøkrav i både anskaffelser, investeringer og ved kjøp av tjenester.

Innbyggernes klimafotavtrykk

Folkets Fotavtrykk gir en oversikt over de indirekte klimagassutslippene til våre innbyggere i forhold til landsgjennomsnittet.²³ Årlig fotavtrykk for en gjennomsnittlig Nærøysundværing er 13,1 tonn CO₂e. Innbyggernes klimafotavtrykk domineres av klimagassutslipp i forbindelse med

²² [Beregne effekt av ulike klimatiltak - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](https://miljodirektoratet.no/tema/klimatiltak/beregne-effekt-av-uklimateiltak)

²³ [Folkets Fotavtrykk](#)

transport, reiser, mat, drikke, hus og energibruk. Kommunen kan drive med holdningsskapende arbeid og legge til rette for en mer klimavennlig livsstil for innbyggerne, som flere ladestasjoner for elbiler, gang- og sykkelveier, større fokus på mat og reduksjon av matsvinn m.m. På sikt vil det komme verktøy for å gjøre analyser av mulige tiltak, og en tidsserie av fotavtrykk for å kontinuerlig sjekke status. I september 2023 ble det i regi av Trøndelag fylkeskommune gjennomført en bærekraftundersøkelse i hver kommune. Resultatet viser at det fortsatt er en stor del av befolkningen, og særlig unge under 35 år i Nærøysund som ikke foretar bærekraftige valg²⁴

Utslipp og opptak fra skog og arealbruk

Miljødirektoratet har utarbeidet et regnskap som viser utslipp og opptak av klimagasser fra skog og arealbruk. Dette kan brukes som et kunnskapsgrunnlag for å redusere utslipp og øke opptak av klimagasser. Opptaket fra skog var i 2015 på rundt 100 000 tonn CO₂-ekvivalenter²⁵, som tilsvarer omtrent de direkte klimagassutslippene innenfor kommunes område. Her er det utarbeidet verktøy som gjør oss i stand til å beregne utslippseffekten av tiltak som gjødsling av skog og arealbruksendringer (nedbygging av myr eller skog og planting av skog).

Mål 2: I Nærøysund kommune skal vi tilpasse oss klimaendringene innen 2030

Utslippene av klimagasser gjør at klimaet på jorden endres. Hvor omfattende klimaendringene blir, avhenger av hvor mye vi klarer å redusere utslippene. Klimaendringer kan gi mer ekstremvær, kraftig nedbør, flom, skred, tørke, skogbranner, stormflo og havnivåstigning. Vi må derfor tilpasse oss klimaendringene. Arbeidet med klimatilpasning forutsetter et systematisk arbeid innenfor områder som vann avløp, eiendom, veg, planlegging, utdanning, helse og omsorg og innkjøp. Vi trenger kunnskap om hvilke sykdommer som kan dukke opp, hvordan vi håndterer overvann i tettbygde strøk, hvor det er økt fare for råteskade på bygg, hvilke områder som er utsatt for flom og skred, krav til hardføre bygg m.m. Klimatilpasning må bli en aktivitet som involverer alle, både innbyggerne, næringslivet og myndighetene. Klimatilpasning gir oss en god grunn til å ta vare på skog, våtmarker og intakte kulturlandskap som naturbaserte løsninger for å lagre klimagasser og begrense flom og erosjon.

²⁴ [Bærekraft-rapporter - Nærøysund kommune \(narøysund.kommune.no\)](https://narøysund.kommune.no/barekraft-rapporter)

²⁵ Klimagassene CH₄ og N₂O er omregnet til CO₂-ekvivalenter for å gjøre utslippene sammenlignbare.

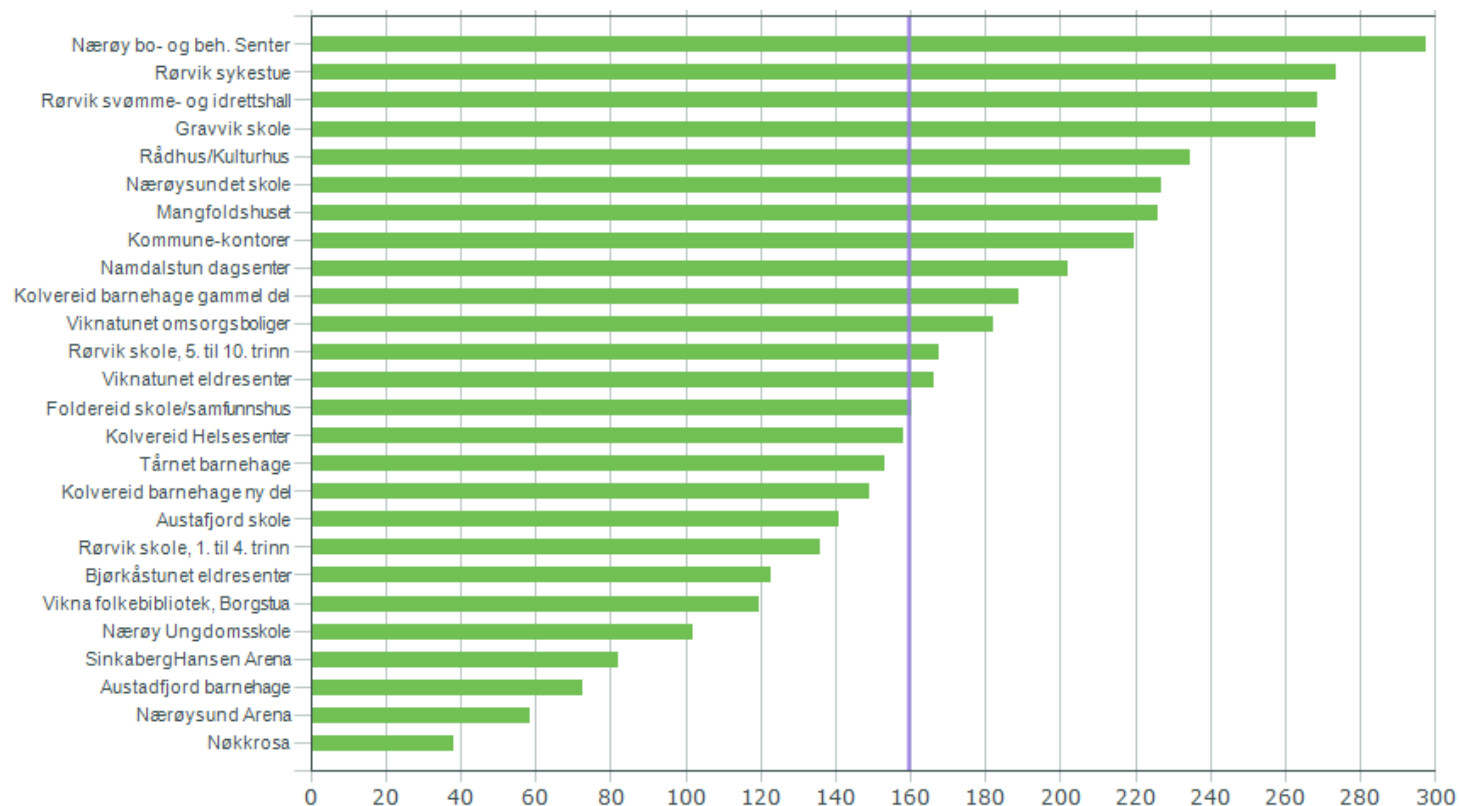
Mål 3: I Nærøysund kommune skal vi redusere energiforbruket med 10% i en 5-årsperiode

Nærøysund kommune har et nettoforbruk av elektrisk kraft per innbygger i 2022 på ca. 18 000 KWh (kilowattimer). Gjennomsnitt for Trøndelag er 22 700 KWh²⁶. En gjennomsnittlig norsk husholdning bruker ca. 16 000 KWh i året. Sammenlignet med resten av Norden og Europa bruker vi i Norge en høyere andel elektrisk kraft. Dette skyldes at vi bruker mye elektrisk energi til oppvarming om vinteren, og at vi har mye kraftintensiv industri. Industrien bruker imidlertid i stor grad fornybar energi, som gir lave klimagassutslipp.

I kommunen har vi mange og store kommunale bygg med lav energieffektivitet og lav utnyttelsesgrad, noe som gir oss et stort potensiale for å redusere energiforbruket. I 2022 hadde kommunen et strømforbruk på 159,3 Kwh/m². Landsgjennomsnittet for kommunale bygg var på 144 Kwh/m². En stor del av oppvarmingen av kommunale bygg gjøres ved bruk av direktevirkende elektrisk energi (panelovner) og vannbåren varme med gammel fyrkjelteknologi. Noen bygg er tilknyttet energi fra biobrenselanlegget på Kolvereid. Et større fokus på energieffektiv drift av offentlig bygningsmasse og arealeffektivitet vil kunne gi betydelige økonomiske innsparinger over tid. Dette vil redusere kommunens driftsutgifter og samtidig føre til mindre belastning på miljøet.

²⁶ [Energi forbruk per kommune | Trøndelag i tall \(trondelagitalt.no\)](https://trondelagitalt.no/energi-forbruk-per-kommune)

Figur 5 Sammenligning av spesifikt energiforbruk for perioden 01.06.2022 – 01.06.2023 for utvalgte kommunale bygg i Nærøysund (KWh/m²)

Figur 55 viser forbruket av energi pr. m² pr. år i kilowatt timer (KWh) på de respektive byggene. Den vertikale linjen midt i figuren viser gjennomsnittet for alle byggene. De med høyest forbruk ligger øverst. Diagrammet viser tydelig at nye bygg med gjennomtenkte løsninger på varme og styring av bygg er mer energieffektive enn eldre bygg.

Feilkilder til figur 5:

- Varmesentralen på Nærøy bo og behandlingssenter dekker også Kolvereid Helsesenter (Sjøsidan, Fiskerbyen og kontorer for helseadministrasjonen) og Friskhus/DPS, denne viser derfor kunstig høyt forbruk. Dette skal etter hvert rettes opp, slik at vi får et mer korrekt bilde.
- Rørvik sykestue (Rørvik Helsesenter) har feil areal, og viser derfor for høyt forbruk pr. m².
- Rørvik skole 5. til 10. trinn dekker også forbruket til Mellombygget og Paviljongen (brakkerigger) slik at denne også viser for høyt forbruk i forhold til areal. Her er det også igangsatt tiltak i forbindelse med inneklima som gjør at energiforbruket har økt en god del.
- Bjørkåstunet Eldresenter viser for lavt forbruk pr m² på grunn av at en god del av boenhetene har egne målere.
- Nærøysund Arena og Nøkkrosa viser for lavt forbruk på grunn av at måler for fjernvarme ikke ligger i systemet.
- TPU Kolvereid, Nærøysund Fyr, DPS/Friskhus, Værum barnehage og brannstasjoner mangler i denne oversikten.
- Heimen barnehage som er Miljøfyrtårn og har vann til vann varmepumpe fra bergvarme, lå på et forbruk på bare 82 Kwh/m² i 2022.

Mål 4: I Nærøysund kommune skal vi øke fornybar energiproduksjon med 100% i en 10-årsperiode

Nærøysund kommune produserer fornybar energi fra vindkraft og vannkraft i dag. Årlig middelproduksjon er 367 GWh (gigawatt timer), som blir 36,7 MWh (megawatt timer) pr. innbygger. Nasjonalt produseres det gjennomsnittlig 16 MWh (16 000 kWh) pr innbygger fornybar energi, og gjennomsnittlig forbruk pr. innbygger ligger på samme nivå. Det produseres dermed mer enn dobbelt så mye fornybar energi i vår kommune som det innbyggerne bruker. Næringslivet melder om en firedobling av strømbehovet framover. Dette kan løses ved å bygge nye overføringslinjer for strøm og i tillegg legge til rette for økt fornybar energiproduksjon.

Kommunen har sagt ja til å utrede mulighetene og konsekvensene for utbygging av vindkraftverket Ytre Vikna 2.0. Gitt konsesjonssøknaden til NTE (Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk) på utbyggingen vil denne vindkraftutbyggingen alene kunne gi kommunen en ny produksjon på fornybar energi på rundt 600 GWh. Dette vil være en økning på om lag 150 prosent fra dagens nivå på 367 GWh. Det er derfor naturlig å ta utgangspunkt i dette når vi setter et mål på økning i fornybar energiproduksjon. Samtidig vet vi at det er store utfordringer knyttet til større vindkraftutbygginger og overføringslinjer med tanke på ulike interesser som reindrift, naturmangfold, friluftsliv m.m. Målsettingen reduseres derfor fra 150 til 100%, som vil gi en utbygging av fornybar energi på rundt 350 GWh.

5.2 Tema: Naturmangfold

Naturmangfoldet har verdi både som livsgrunnlag, opplevelsesverdi og utgangspunkt for verdiskapning. Kommunene har en nøkkelrolle i å sikre at naturen blir forvaltet på en god måte, og gjennom dette bidra til å stanse tapet av naturmangfold. Opplevelsen av uberørt natur og stillhet vil bli mer verdsatt i framtiden, etter hvert som stadig mer natur bygges ned. Kommunen er forpliktet til å ta hensyn til naturverdier av både nasjonal, regional og lokal betydning. Geologisk mangfold inngår i **naturmangfoldlovens** definisjon av naturmangfold, sammen med biologisk mangfold og landskapsmessig mangfold.

Ifølge **naturmangfoldloven** er definisjonen av biologisk mangfold; *mangfoldet av økosystemer, arter og genetiske variasjoner innenfor artene, og de økologiske sammenhengene mellom disse*. Utfordringer i forhold til fremmede arter hører også til under dette temaet²⁷.

Fremmede arter

Fremmede arter er organismer som flyttes av mennesker til steder de ikke hører hjemme, og noen av disse kan gjøre stor skade på naturen. Eksempel på fremmede arter er mink, kjempespringfrø, hagelupin, kjempeslirekne m.m. Bekjemping av fremmede arter og å forhindre spredning er avhengig av et bredt samarbeid. Både grunneiere, hageeiere, utbyggere og andre har et ansvar. Statsforvalteren har en koordinerende rolle regionalt²⁸. Kommunen er lokal plan- og miljømyndighet, og skal legge til rette for mottak av avfall med fremmede arter, drift av egen eiendom og stimulere til innsats i jordbruksområder gjennom økonomisk støtte fra SMIL-ordningen²⁹

Verneområder

I kommunen finner vi ulike verneområder³⁰. Kommunen har forvaltningsansvaret for de mindre områdene, mens statsforvalteren har forvaltningsansvaret for Ramsar områdene (internasjonal vernestatus). Vi har 15 naturreservat for sjøfugl, våtmark og myr, herav Borgan og Frelsøy naturreservat som har Ramsar status. Vi har 3 biotopvern – viktige nærings- og hekkeområder for sjøfugl, og ett dyrefredningsområde (våtmark).

²⁷ [Fremmede arter - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](https://miljodirektoratet.no/fremmede-arter)

²⁸ [Fremmede arter | Statsforvalteren i Trøndelag](#)

²⁹ [Tilskudd til spesielle miljøtiltak \(SMIL\) - Nærøysund kommune \(naroysund.kommune.no\)](https://naroysund.kommune.no/tilskudd-til-spesielle-miljotiltak-smil)

³⁰ [Norges verneområder - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](https://miljodirektoratet.no/norges-verneomrader)

Kystlynghei

I de ytre delene av kommunen er det kartlagt en rekke områder av kystlynghei av stor til svært stor verdi³¹. Kystlyngheilandskapet er noe av det eldste kulturlandskapet i Norge, formet gjennom flere tusen år med jevnlig avsviing av busker, rydding av skog og kratt, og utegangersau som går på beite året rundt. Kystlynghei består hovedsakelig av gras, urter, lyng og moser. I dag er kystlynghei en sterkt truet naturtype, ved at lyngheiene gror igjen av gammel forvedet lyng, busker og trær på grunn av redusert beitetrykk og mindre lyngbrenning.

Kystgranskog (norsk regnskog)

I Norge er det kun området Fosen, Namdal og Brønnøy hvor den naturlige granskogen går helt ut mot sjøen, og treffer Norskehavet og Atlanterhavet i vest. Området kjennetegnes av mye nedbør og fuktig klima, som fører til spesielle artsrike skogtyper som omtales som kystgranskog, boreal regnskog og norsk regnskog. Skogtypen kjennetegnes av spesielle arter mose og lav som krever kontinuitet i fuktighet, temperatur, lys, død ved ol. Skogtypen finnes ofte i kløfter, raviner og i nordvendte lier. I Nærøysund er det vernet ca. 110.000 dekar som naturreservat og 90.000 dekar av dette er verneformålet skogvern. I disse områdene er det store lokaliteter med kystgranskog³².

Arter av nasjonal interesse

Rundt om i kommunen har vi en rekke registreringer av arter av nasjonal forvaltningsinteresse. På ***GISLink karttjeneste*** får vi opp både områder med arter og punktregistreringer³³. Eksempel på slike arter er skarv, ærfugl, tjeld, fiskemåke, krykkje, horndykker, svartand, sjøorre, oter, alm, gulprikklav, elvemusling med flere.

Geologisk mangfold og geologisk arv

Geologisk mangfold inngår som nevnt i naturmangfoldlovens definisjon av naturmangfold. Geologisk mangfold er variasjonene i berggrunn, mineraler, løsmasser og landformer, og prosessene som skaper dem. Den delen av geologisk mangfold som viser oss geologiske fenomener, prosesser eller ressurser, betegnes som geologisk arv. I Nærøysund har vi flere geologiske arv- områder, som ellers betegnes som geosted. Jettegryter fra istiden finner vi på Torstad (Vassdalen) i Galtneset og på Nærøya. Geologiske interessante svaberg av bergarten migmatittgneis finner vi i Valøya, i Rørvik sentrum, og på Abelvær,

³¹ [GisLink karttjeneste](#)

³² [Norsk regnskog \(Kystgranskog\) | Statsforvalteren i Trøndelag](#)

³³ [GisLink karttjeneste](#)

Mål 1: Vi må sikre kunnskap om, og ha forvaltning av naturverdier av nasjonal, regional og lokal betydning i kommunen

Arealendringer er den viktigste påvirkningsfaktoren for naturmangfoldet i Norge i dag.

Mål 2: Kommunen skal ha et klimavennlig fokus i både arealplanlegging saksbehandling og rådgivning

Kommunens areal- og transportplanlegging kan redusere store mengder utslipp av klimagasser ved å ta vare på karbonrike arealer, som myr, skogsmark, beite og dyrket mark ved etablering av bygg og infrastruktur. Utslipp av klimagasser vil reduseres ved å legge til rette for redusert transportbehov og utslippsfrie reiser.

5.3 Tema: Forurensning, avfall og gjenvinning

Med forurensning mener vi tilførsel av fast stoff, væske eller gass til luft, vann eller i grunnen som er eller kan være til skade eller ulempe for miljøet som et resultat av menneskeskapt påvirkning.³⁴ De viktigste utslippskildene i Norge er olje- og gassutvinning, industri, veitrafikk og annen transport. De viktigste forurensningskildene i Nærøysund er havbruk, landbruksaktivitet, bebyggelse, industri, trafikk og avfallsdeponier. Alle disse kategoriene produserer, lagrer og slipper ut stoffer til luft, grunnvann, kystvann og vassdrag.

Mål 1: Nærøysund kommune skal redusere marin forsøpling

Plastforsøpling er en stor utfordring i dag. Det produseres like mye plast i verden som verdens befolkning i vekt, hvert år. Næringslivet har en viktig posisjon til å kunne bidra til endringer innenfor design, produksjon, salg og forbruksmønster, med mulighet for å påvirke bærekraft i hele verdikjeden, mens kommunen kan være med å legge til rette for kildesortering.

³⁴ Forurensningsloven § 6

Nærøysund kommune har Norges lengste strandlinje på ca. 3600 kilometer og rundt 7000 øyer, holmer og skjær. Dette medfører store utfordringer knyttet til marin forurensning. Sjøppel i strandsonen blir betegnet som «eierløst» søppel, og som ikke reguleres av noe lovverk i dag.

Det gjøres en stor innsats hvert år med rydding av søppel langs strendene, både av frivillige og profesjonelle. Kommunen har bevilget midler til sommerjobb for ungdom og strandrydding sammen med Oppdretternes Miljøservice³⁵ i flere år.

Mål 2: Nærøysund kommune skal forhindre forurensning gjennom egen aktivitet, informasjon, virkemidler og pålegg

I henhold til **forurensningsloven** har kommunen en plikt til å unngå forurensning.³⁶ Denne loven viser til at dersom det er en fare for forurensning, er det den ansvarlige for forurensningen som skal sørge for tiltak. Dersom forurensningen har inntrådt skal den ansvarlige sørge for tiltak for å stanse, fjerne eller begrense virkningen av den. Kommunen har også ansvar for beredskap mot mindre tilfeller av akutt forurensning som kan inntreffe i eller få skadevirkninger for kommunen, og som ikke er dekket av privat beredskap, jf. **Forurensningsloven § 43** og **forskrift om kommunal beredskap**.

Mål 3: Nærøysund kommune skal legge til rette for kildesortering av avfall i kommunens organisasjon, og i kommunen for øvrig.

For at Norge skal nå EUs avfalls mål må hver og en av oss bruke eiendelene våre lengre. Samtidig må vi også sørge for å sortere det avfallet vi bidrar til riktig. Dette gjelder enten vi er hjemme, på jobb eller på hytta. Kommunen og næringslivet har et ansvar for å legge til rette for separat innsamling av en større del av avfallet. Fra 1. januar 2023 må kommuner og virksomheter sørge for at mat-, park, hage- og plastavfall sorteres ut og leveres til materialgjenvinning.³⁷

³⁵ [Namdalsavisa](#)

³⁶ [Lov om vern mot forurensninger og om avfall \(forurensningsloven\) - Lovdata](#)

³⁷ [Forskrift om endring i avfallsforskriften \(utsortering og materialgjenvinning av bioavfall og plastavfall\) - Lovdata](#)

Mål 4: Nærøysund kommune skal stimulere til sirkulærøkonomi i blå og grønn næring

Avfall er ikke først og fremst søppel, men en ressurs. Restråstoff fra landbruk og havbruk kan brukes som råstoff for nye produkter og tjenester. Økt samarbeid vil gi oss nye produkter, med for eksempel slam fra havbruk som effektiv og sirkulær gjødsel/ jordforbedring, og landbasert produksjon som fôrråstoff til marin produksjon og/eller landbruksproduksjon.

5.4 Tema: Miljøstyring

Både kommuner og næringsliv må etter hvert kunne dokumentere bærekraften i sin virksomhet. Mange og spesielt finansinstitusjoner stiller slike krav i forbindelse med behov for ekstern finansiering. For å kunne dokumentere bærekraft eller virksomheten sitt klimafotavtrykk, finnes det en rekke miljøsertifiseringsordninger tilpasset ulike behov. Den mest brukte sertifiseringsordningen er «Miljøfyrtårn», som både kommunen og bedrifter kan bruke.

Miljøfyrtårnordningen ble etablert av norske kommuner og fylkeskommuner og partnere i arbeidslivet (LO, Virke, NHO, SMB Norge, Innovasjon Norge og KS) for å bidra til at virksomheter reduserer sin miljøbelastning, bedrer sitt arbeidsmiljø og oppnår konkurransefortrinn gjennom å utnytte mulighetene i det grønne skiftet. Miljøfyrtårn er i dag et av de viktigste verktøyene kommune-Norge har for å både ta eget ansvar, og å få med seg det lokale næringslivet.

Nærøysund kommune har økt sitt bærekraftfokus gjennom arbeidet med samfunnsplanen, innføring av klimabudsjett og arbeidet med temaplan for klima og miljø. Klimabudsjett er et viktig miljøstyringsdokument, som kobles direkte opp mot kommunens økonomistyring.

Mål 1: Nærøysund kommune skal fortsatt være en miljøfyrtårnpartner

Nærøysund kommune er Miljøfyrtårnpartner, som en av over 280 kommuner. Partnerskapet innebærer tilrettelegging rundt overrekkelse av diplom til virksomheter i kommunen som sertifiserer seg, der ordfører står for selve overrekkelsen. Partnerskapet innebærer også at kommunen utnevner en miljøfyrtårnkoordinator og legger til rette for at virksomheter i kommunen miljøfyrtårn-sertifiseres eller sertifiseres etter andre ordninger som f.eks. Grønt Flagg, Norsk Økoturisme med flere.

Mål 2: Nærøysund kommune skal ha fokus på miljøstyring

Kommunen vil i større grad bruke klimabudsjett og klimaregnskap for å knytte klima- og miljøtiltak til kommunens økonomi- og budsjettprosesser. Temaplan for klima og miljø vil også legge føringer for kommunes prioriteringer framover.

Mål 3: Nærøysund kommune skal fokusere på bærekraft som konkurransefortrinn

Nå skal klima og miljø vektes minst 30% i offentlige anskaffelser³⁸. Offentlig sektor utgjør et stort og viktig marked for næringslivet. Ved at kommunen stiller strengere klima- og miljøkrav i sine anskaffelser kan ha stor påvirkning på tilgjengeligheten for grønne løsninger i et lokalt og regionalt marked og bidra til at vi i større grad oppnår klima- og miljømålene. Reiselivet er et godt eksempel på en bransje der bærekraft blir stadig viktigere. Bærekraftige- reisemål og reiselivsbedrifter vil bli et konkurransefortrinn i markedet.

7.0 Tiltaksdel

Handlingsdel for de neste fire årene. Tiltakene vil være et grunnlag for å innarbeide klima og miljø i årsbudsjett og klimabudsjett. Tiltakene er forsøkt lagt i en prioritert rekkefølge ut fra effekt og viktighet. Tiltakene er bygd opp slik at øverst i listen finner man igjen mål og strategi fra kommuneplanens samfunnsdel. Videre vises temaet og de ulike målene som temaplanen beskriver i venstre kolonne. Det vil bare være de tiltakene som tas inn i budsjett/ klimabudsjett og økonomiplan som vil være målbare gjennom tertialrapportering og årsmeldinger. Tiltakene er ikke forankret til konkrete avdelinger og funksjoner i administrasjonen.

³⁸ [Nå skal klima og miljø vektes minst 30 % i offentlige anskaffelser - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/na-skal-klima-og-miljo-vektes-minst-30-i-offentlige-anskaffelser-id2640411)

TEMA:
Klima og energi
Mål fra kommuneplanens samfunnsdel:

Nærøysund er en innovativ og bærekraftig kommune

Grønn omstilling og bærekraftig forvaltning av naturressurser

Utvikle Kolvereid og Rørvik som attraktive byer og styrke eksisterende grendesamfunn

Strategier fra kommuneplanens samfunnsdel:

Sikre framtidige energibehov

Være foregangskommune innen sirkulærøkonomi med utgangspunkt i landbruk, maritime og marine næringer

Nærøysund kommune skal være en foregangskommune når det gjelder energieffektivisering

Sikre sammenhengende gang- og sykkelveier i og rundt sentrumsområder

Opprette gode kollektivforbindelser

Klima og energi	Tiltak	Ansvar	Forventede gevinster for bruker, innbygger eller samfunn. Vurdering i forhold til FNs bærekraftsmål
MÅL 1: Nærøysund kommune skal redusere klimagassutslippene med 35% innen 2030 og 90% innen 2050	Påvirke fylkeskommunen til å satse på utslippsfri ferger, hurtigbåt og busser	Kommunen i samarbeid med fylkeskommunen og AtB	Redusere klimagassutslippene i kommunen I tråd med bærekraftsmål 3, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17
	Stimulere til elektrifisering av havbruksnæringen, samt overgang til hydrogen	Kommunen i samarbeid med næringslivet	Redusere direkte klimagassutslipp på sjøfart I tråd med bærekraftsmål 3, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17
	Stimulere til utvikling og bygging av miljøvennlige oppdrettsbåter og fiskebåter	Kommunen i samarbeid med næringslivet	Redusere klimagassutslipp i havbruks- og fiskerinæringen I tråd med bærekraftsmål 3, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17
	Kartlegge behovet og potensialet for et bedre og lokalt tilpasset lavutslipp kollektivtilbud i hele kommunen og pendlerbuss mellom Rørvik og Kolvereid	Kommunen/fylkeskommunen	Bedre kollektivtilbud, reduksjon i klimagassutslipp og økt trafiksikkerhet. I tråd med bærekraftsmål 3, 11, 13, 17
	Legge til rette for en fossilfri maskinpark i landbruket (biogass, biodiesel) og god bruk av husdyrgjødsel.	Kommunen og næringen	Redusere klimagassutslipp, hindre forurensning, bedre agronomi og økonomi for bonden I tråd med bærekraftsmål 3, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17
	Stille klima- og miljøkrav i kommunale anskaffelser, vektlegge lokale innkjøp og redusere matsvinn gjennom en matsvinnkampanje.	Kommunen	Redusere kommunens klimagassutslipp, redusere kostnader og bidra til det grønne skiftet

(Kommunen må minimum stille 30% krav til bærekraft ved innkjøp og anbud fra 1. januar 2024)		I tråd med bærekraftmål 3, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17
Stille klima- og miljøkrav i kommunens eierskapsmeldinger	Kommunen	Redusere kommunens klimagassutslipp, redusere kostnader og bidra til det grønne skiftet I tråd med bærekraftmål 3, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17
Redusere nedbygging av klimaviktig (karbonrike) areal	Kommunen	Nedbygging av myr, våtmark, skogsmark m.m. gir utslipp av klimagasser I tråd med bærekraftmål 11, 13, 15 og 17
Stimulere til utbygging av flere ladestasjoner for elbiler	Kommunen, næringslivet	God tilgang på ladestasjoner øker andelen elbiler i samfunnet og reduserer klimagassutslippene og vårt fotavtrykk I tråd med bærekraftmål 9, 11, 12, 13 og 17
Etablere møteplasser for deling av kunnskap om klimaomstilling og bærekraft	Kommunen i samarbeid med næringslivet og frivilligheten	Påvirke lokalsamfunnet til å bli mer klima- og miljøbevisst I tråd med bærekraftmål 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17
Se på mulighetene for klima- og miljøvennlig strøm- og vannforsyning samt avfallshåndtering på Sør-Gjæslingan	Museet Midt / kommunen	Bærekraftig drift av kulturmiljøet på Sør-Gjæslingan I tråd med bærekraftmål 3, 6, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17
Stimulere til å få mer gods over på sjøtransport	Kommunen i samarbeid med havnevesen og næringslivet	Redusere klimagassutslipp, miljøbelastning. Bedre trafiksikkerheten. I tråd med bærekraftmål 3, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17
Stimulere skogbruksnæringen til økt planting, ungsogpleie og gjødsling av skog.	Kommunen og skognæringen	Opptak og binding av klimagasser I tråd med bærekraftmål, 11, 13, 15 og 17
Legge til rette for økt bruk av sykkel, særlig i, rundt og mellom tettstedene i kommunen	Kommunen, fylkeskommunen	God folkehelse og livskvalitet I tråd med bærekraftmål 3, 11, 13, 17
Se på muligheten for gågater på Rørvik og Kolvereid	Kommunen i samarbeid med næringslivet	Økt trivsel, trygghet, tilgjengelighet og ro i sentrum. I tråd med bærekraftmål 3, 11, 13, 17
Lage en informasjonsstrategi for klima- og miljøvennlige valg til bruk i egen organisasjon, frivilligheten, innbyggerne og næringslivet	Kommunen	En hjelp til å bli mer klima- og miljøbevisst i hverdagen. I tråd med bærekraftmål 3, 6, 11, 12, 13, 14, 15, 17
Utarbeide en strategi for kommunal reisevirksomhet	Kommunen,	Redusere klimautslippene og øke miljøbevisstheten blant de ansatte. I tråd med bærekraftmål 3, 6, 12, 13, 14, 15, 17
Vurdere mulighetene for å legge til rette for landstrøm i Nærøysund	Kommunen i samarbeid med næringslivet	Redusere klimagassutslipp fra båter som ligger til kai, redusere ulemper knyttet til støy og avgasser I tråd med bærekraftmål 3, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17

Mål 2: I Nærøysund kommune skal vi tilpasse oss klimaendringene innen 2030:	Utarbeide en klimasårbarhetsanalyse	Kommunen	Økt kunnskap om konsekvenser og aktuelle tiltak knyttet til klimaendringene I tråd med bærekraftmål 3, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17
	Redusere nedbygging av areal	Kommunen	Nedbygging av dyrkamark, myr, våtmark, skogsmark m.m. gir utslipp av klimagasser og øker faren for flom og overvann I tråd med bærekraftmål 11, 13, 15 og 17
	Primært skille takvann fra avløpsnett og opprettholde bekker og avløp som åpne vannveier.	Kommunen	Mindre fare for overvann, forurensning, skred og ødeleggelser I tråd med bærekraftmål 3, 6, 11, 12, 13, 17
	Forebygge og lindre helseplager som følge av klimaendringer (smittsomme sykdommer, luftveis- og allergiplager, frigjøring av miljøgifter m.m.)	Kommunen	Trygge folkehelsen. I tråd med bærekraftmål 3, 11, 17
	Utnytte en varmere og lengre vekstsesong	Landbruket	Større jordbruksproduksjon, bedre agronomi og økonomi I tråd med bærekraftmål 8, 9, 11, 12, 15, 17
Mål 3: I Nærøysund kommune skal vi redusere energiforbruket med 10% i en 5-årsperiode:	Kartlegge kommunens bygningsmasse i forhold til arealeffektivitet, energiløsninger og energiforbruk	Kommunen	Med god oversikt er det lettere å prioritere ENØK-tiltak og arealbruk. I tråd med bærekraftmål 11, 12, 13, 17
	Stimulere til å iverksette energieffektive tiltak, bygge og oppgradere til energieffektive hus	Kommunen, innbyggerne og næringslivet	Redusere energibruken i bygg som gir lavere energikostnader og reduserte klimagassutslipp. Kvalifisere til grønne lån. I tråd med bærekraftmål 11, 12, 13, 17
	Stimulere til bruk av overskuddsvarme fra næringslivet	Kommunen og næringslivet	Redusere energibruken til oppvarming av bygg I tråd med bærekraftmål 11, 12, 13 og 17
Mål 4: I Nærøysund kommune skal vi øke fornybar energiproduksjon med minimum 100% i en 10-årsperiode:	Lokalisere fornybar energiproduksjon der hvor behovet for energien er størst og konfliktene minst	Kommunen	Øke fornybar energiproduksjon med minst mulig nedbygging av natur og konflikter med lokalsamfunn, reindrift, turisme m.m. I tråd med bærekraftmål 7, 11, 12, 13 og 17
	Øke bruken av fornybar energiproduksjon til oppvarming av kommunal bygningsmasse	Kommunen	Økt egen fornybar energiproduksjon reduserer både klimagassutslipp og energikostnader I tråd med bærekraftmål 7, 11, 12, 13 og 17
	Stimulere til å bli mer selvforsynt med energi i kommunale, private og næringsbygg	Kommunen	Økt egen fornybar energiproduksjon reduserer både klimagassutslipp og energikostnader I tråd med bærekraftmål 7, 11, 12, 13 og 17
	Større fokus på ulike former for fornybar energiproduksjon	Kommunen, næringslivet og innbyggerne	Økt egen fornybar energiproduksjon reduserer både klimagassutslipp og energikostnader I tråd med bærekraftmål 7, 11, 12, 13 og 17

TEMA:
Naturmangfold
Mål fra kommuneplanens samfunnsdel:
Grønn omstilling og bærekraftig forvaltning av naturressurser
Strategier fra kommuneplanens samfunnsdel:
Sikre kunnskapsbasert forvaltning av naturmangfold og naturressursene
Forvalte økosystemer i havet, langs kysten og på land slik at de er sunne og produktive i et langsiktig perspektiv
Være foregangskommune innen sirkulærøkonomi med utgangspunkt i landbruk, maritime og marine næringer

Naturmangfold	Tiltak	Ansvar	Forventede gevinster for bruker innbygger eller samfunn
Mål 1: Vi må sikre kunnskap om, og ha forvaltning av naturverdier av nasjonal, regional og lokal betydning i kommunen	Redusere nedbygging av areal	Kommunen	Nedbygging av areal fører til klimagassutslipp, tap av biologisk mangfold og forringelse av uberørt natur. I tråd med bærekraftmål 6, 11, 13, 14, 15 og 17
	Stille krav til naturmangfold i forbindelse med kommunal byggesaksbehandling, utbyggingsavtaler, reguleringsplaner og kommuneplanens arealdel	Kommunen	Få ned klimagassutslippene samtidig med at natur og arts mangfold bevares. I tråd med bærekraftmål 6, 11, 13, 14, 15 og 17
	Etablere ny tilskuddsordning for skjøtsel av kulturlandskap	Kommunen	Økt skjøtsel av kulturlandskap for å redusere gjengroing og ta vare på biologisk mangfold og et åpent landskap. I tråd med bærekraftmål 6, 11, 13, 14, 15 og 17
	Kartlegge sammenhengende kantsoner, myrdrag, vassdrag i hele kommunen	Kommunen	Ivaretagelse av biologisk mangfold over større områder I tråd med bærekraftmål 6, 11, 13, 14, 15 og 17
	Kartlegge forekomstene av fremmede arter	Kommunen	Få oversikt over omfanget av fremmede arter og hvordan vi kan bekjempe disse artene, som er en trussel mot norsk natur. I tråd med bærekraftmål 6, 11, 14, 15 og 17
	Økt tilrettelegging av verneområdene	Kommunen	Større natur- og friluftsopplevelser for befolkningen og reiselivet. I tråd med bærekraftmål 3, 11 og 17

Mål 2: Kommunen skal ha et klimavennlig fokus i både arealplanlegging, saksbehandling og rådgivning:	Klimavennlig- arealplanlegging og forvaltning skal forankres i kommunale planer og saksbehandling	Kommunen	Reduksjon og binding av klimagasser. I tråd med bærekraftmål 11, 12, 13 og 17
	Vurdere differensiering i gebyr og tilskudd i forhold til klima- og miljøvennlige valg	Kommunen	Det skal lønne seg å ta klima- og miljøvennlige valg I tråd med bærekraftmål 7, 11, 12, 13 og 17

TEMA:
Forurensning, avfall og gjenvinning
Mål fra kommuneplanens samfunnsdel:

Nærøysund er en innovativ og bærekraftig kommune

Grønn omstilling og bærekraftig forvaltning av naturressurser

Strategier fra kommuneplanens samfunnsdel:

Vi skal blir Trøndelags mest attraktive arbeidsregion innen marin og maritim sektor

Bli en av landets ledende sjømat- og maritime kommuner

Utvikle og styrke lokale utdanningsmiljø i samspill med næringslivet

Videre utvikle og styrke samarbeidet mellom kommunen og næringslivet

Ha et allsidig landbruk som skal være ledende innen grønn omstilling

Stimulering til utvikling av ny teknologi

Være foregangskommune innen sirkulærøkonomi med utgangspunkt i landbruk, maritime og marine næringer

Forurensning, avfall og gjenvinning	Tiltak	Ansvar	Forventede gevinster for bruker innbygger eller samfunn
Mål 1: Nærøysund kommune skal redusere marin forsøpling	Søke samarbeid med EU/ Norden for utvikling av en forvaltningsstrategi og forvaltningspraksis for strandsonen i hele nordsjøområdet med fokus på marin forsøpling, tiltak, samarbeidspartnere og finansiering	Kommunen, nettverk fjord- og kystkommuner (NFKK), fylkeskommunen, sektormyndigheter og internasjonale- og lokale aktører	Mindre mikroplast. Renere og sunnere hav. Muligheter for verdiskaping. Bærekraftig forvaltning av strandsonen I tråd med bærekraftmål 6, 11, 13, 14, 15 og 17

	Stimulere til lokale ryddeaksjoner med ungdommer i sommerjobb, gjennom å søke på eksterne midler og bidra med egne midler	Kommunen, næringslivet, frivilligheten	Renere strender, mindre mikroplast. Renere og sunnere hav. Holdningsskapende arbeid og sommerjobb for ungdom. I tråd med bærekraftmål 6, 11, 13, 14, 15 og 17
Mål 2: Nærøysund kommune skal forhindre forurensning gjennom egen aktivitet, informasjon, virkemidler og pålegg	Minimere avrenning fra landbruk (punktutslipp, arealavrenning)	Kommunen	Bekker og vassdrag med god økologisk tilstand I tråd med bærekraftmål 6, 11, 13, 14 og 17
	Minimere forurensning fra kloakk (kommunale avløp og private spredte avløp)	Kommunen	Bekker og vassdrag med god økologisk tilstand I tråd med bærekraftmål 6, 11, 13, 14 og 17
	Redusere mengden avfall ved å legge til rette for god og lik kildesortering på kommunale bygg	Kommunen	Ta vare på ressursene og skape gode holdninger. Forbilde I tråd med bærekraftmål 6, 11, 12, 13, 14, 15 og 17
	Opprydding og sikring rundt det gamle søppelanlegget mot Bjørkneset	Kommunen	Ren og fin natur uten forurensning I tråd med bærekraftmål 6, 11, 13, 14, 15 og 17
	Stimulere til etablering av attraktive rasteplasser og møteplasser langs hovedvegene	Kommunen og fylkeskommunen	Tilrettelegging for veifarende og økende antall bobilturister I tråd med bærekraftmål 6, 11, 12, 13, 14, 15 og 17
	Bidra til å etablere kompostering i barnehager og skoler	Kommunen	Øke forståelsen av at avfall er en ressurs gjennom praktisk handling I tråd med bærekraftmål 11, 12, 13 og 17
Mål 3: Nærøysund kommune skal legge til rette for kildesortering av papp-, papir-, glass-, metall-, plast-, hage-, mat og tekstilavfall i kommunens organisasjon og i kommunen for øvrig	Legge til rette for at skoler og utdanningsinstitusjoner kan etablere kildesortering og gjenbruk/sirkularitet i sin avfallshåndtering med tanke på opplæring og holdningsskapende virksomhet	Kommunen	Ta vare på ressursene, skape gode holdninger og opplæring. I tråd med bærekraftmål 6, 11, 12, 13, 14, 15 og 17
	Etablere permanente miljøstasjoner med avfallssortering i sentrumsområdene, med ekstra styrking ved større arrangementer og festivaler	Kommunen, næringslivet, frivilligheten	Miljøfokus og trivelig sentrum. Ta vare på ressursene I tråd med bærekraftmål 11, 12, 13 og 17
	Legge til rette for næringsaktivitet basert på bruk av restråstoff og sidestrømmer fra eksisterende produksjoner i blå og grønn næring	Kommunen	Utnytte ressursene bedre og bidra til å skape nye produkter (sirkulærøkonomi). I tråd med bærekraftmål 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15 og 17

Mål 4: Nærøysund skal stimulere til sirkulærøkonomi	Stimulere til tverrsektorielt samarbeid lokalt, regionalt og nasjonalt for å teste ut nye løsninger og produksjoner innen sirkulærøkonomi	Kommunen, Næringslivet, FoU	Utnytte ressursene bedre og bidra til å skape nye produkter (sirkulærøkonomi). I tråd med bærekraftmål 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15 og 17
	Søke samarbeid med utdanningsmiljøene med tanke på utvikling og formidling av kompetanse innen sirkulærøkonomi	Kommunen, utdanningsinstitusjoner	Innovasjon, økt ressursutnytting og holdningsskaping I tråd med bærekraftmål 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15 og 17
	Større gjenbruk av møbler i kommunale bygg	kommunen	Gjenbruk er ressursvennlig og gir mindre klimagassutslipp I tråd med bærekraftmål 11, 12, 13 og 17
	Jobbe med design og redesign i barnehager og skoler	Kommunen	Holdningsskapende tiltak for barn og unge I tråd med bærekraftmål 12, 13 og 17
	Inspirere til salg av "miljøtimer" (tjenester som hjelp til hagearbeid, husarbeid m.m.) til inntekt for klasseturer o.l. i stedet for dopapir, kjeks m.m.	Kommunen	Fokus på å tilby tjenester i stedet for salg av varer. Klimavennlig. I tråd med bærekraftmål 11, 12, 13 og 17
	Etablere frøbibliotek i kommunens bibliotek etter prinsippet "Lån-Dyrk-Sank-Lever	Kommunen	Økt kunnskap om dyrking, bærekraft og biologisk mangfold I tråd med bærekraftmål 11, 12, 13 og 17
	Etablere Folkeverksted i bibliotek i Nærøysund med fokus på redesign og bærekraft	Kommunen	Verksted for alle som har lyst til å lære, lage, reparere I tråd med bærekraftmål 11, 12, 13 og 17

TEMA:
Miljøstyring
Mål fra kommuneplanens samfunnsdel:
Grønn omstilling og bærekraftig forvaltning av naturressurser
Strategi fra kommuneplanens samfunnsdel:
Være foregangskommune innen sirkulærøkonomi med utgangspunkt i landbruk, maritime og marine næringer

Miljøstyring	Tiltak	Ansvar	Forventede gevinster for bruker innbygger eller samfunn
Mål 1: Nærøysund kommune skal fortsatt være en miljøfyrtårnpartner	Legge til rette for møteplasser om bærekraft og miljøsertifisering.	Kommunen	Ny kunnskap om bærekraft og deling av kompetanse I tråd med bærekraftmål 7, 11, 12, 13 og 17
	Følge opp barnehager og skoler i forhold til "Grønt Flagg"	Kommunen	Styrke bærekraftig utvikling gjennom miljøundervisning I tråd med bærekraftmål 11, 12, 13 og 17
	Utvikle en veileder om grønne valg	Kommunen	Økt kunnskap om hvordan en kan bli mer bærekraftig i hverdagen I tråd med bærekraftmål 7, 11, 12, 13 og 17
	Dele kunnskap og erfaringer fra miljøfyrtårnsertifiserte Heimen barnehage	Kommunen	Et godt verktøy for å kunne jobbe systematisk med klima og miljø I tråd med bærekraftmål 7, 11, 12, 13 og 17
Mål 2: Nærøysund kommune skal ha fokus på miljøstyring	klimabudsjett og klimaregnskap som en del av kommunebudsjettet.	Kommunen	Måle effekter av systematisk klimaarbeid i kommuneorganisasjonen I tråd med bærekraftmål 11, 12, 13 og 17
	Innføre mulighet for økonomisk støtte til dokumentasjon av bærekraft/ sertifisering i næringslivet	Kommunen	Næringslivet økonomisk bistand til dokumentasjon av bærekraft I tråd med bærekraftmål 11, 12, 13 og 17
	Utarbeide en klima- og miljøpolicy for kommunen som helhet og for hver avdeling og virksomhet	Kommunen	Et verktøy for å redusere klima- og miljøbelastninger I tråd med bærekraftmål 11, 12, 13 og 17
Mål 3: Nærøysund kommune skal fokusere på bærekraft som konkurransefortrinn	Kommunen må minimum stille 30% krav til bærekraft ved innkjøp og anbud fra 1. januar 2024 («Anskaffelsesforskriften» 04.08.2023)	Kommunen	Ivareta klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser, som bidrar til det grønne skiftet) I tråd med bærekraftmål 11, 12, 13 og 17
	Etablere Nærøysund som bærekraftig reisemål	Kommunen, næringsforeningen, destinasjonsselskap	Reiseliv kan og bør spille en viktig rolle for å nå FNs bærekraftsmål. En merkeordning for bærekraftig reiseliv. I tråd med bærekraftmål 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15 og 17
	Etablere bærekraft som et kriterium ved søknad i kommunale fond	Kommunen	Stimulere næringsliv, frivillighet og innbyggerne til grønne valg I tråd med bærekraftmål 11, 12, 13 og 17
	Stimulere til etablering av skolehager og nytteplanter i private hager	Kommunen	Økt kunnskap om dyrking, bærekraft og biologisk mangfold I tråd med bærekraftmål 7, 11, 12, 13 og 17

Nærøysund kommune

Postadresse: Nærøysund kommune
Postboks 133, Sentrum, 7900 Rørvik

Kontakt: post@narøysund.kommune.no
Tlf.: 909 37 381/ 906 28 700

